

Set anys després de l'inici de la crisi, els experts continuen observant la presència de múltiples riscos sistèmics en l'economia mundial

Lehman Brothers, una lliçó apresada a mitges

Un agent recull pertinences de les oficines de Lehman Brothers a Nova York, el setembre del 2008

SERGIO HEREDIA
Barcelona

Avui, Richard Fuld jr. (69) pinta molt poc en l'escena mundial. S'espavila en una auditoria financera, Matrix Advisors, als clients de la qual truca personalment.

En realitat, Matrix és el seu amagatall: Fuld és un empestat. El seu nom apareix íntimament vinculat a l'origen de la crisi econòmica mundial, les brases de la qual encara crepitaven. Milers d'analistes relacionen l'inici de la gran recessió amb la fallida de Lehman Brothers, el 15 de setembre del 2008. Aleshores, Fuld jr., *el Goril·la* (com l'anomenaven els seus rivals de Wall Street, acovardits pel seu accentuat sentit de la competitivitat), liderava la firma.

Les dates parlen per si mateixes. Des de dimarts passat, són set anys i set dies de foscor. Lehman Brothers (fundat el 1850) va deixar un buit de 568.300 milions d'euros, tot un rècord empresarial, i es va convertir en un virus a gran escala. A rebuf seu, la paraula crisi es va convertir en un *trending topic*. Avui abunda un altre terme: incertesa.

La ruptura del sistema. És cert que ja es parlava de crisi fins i tot abans que Lehman es trenqués. Era l'any 2007 quan els analistes van començar a alertar sobre les hipoteques *subprime*. Tot i això, l'Administració dels Estats Units havia anat trampejant el temporal a còpia d'ajuts urgents i cobrint la ruptura d'empreses una mica menors, com per exemple Bear Stearns, cinquè banc d'inversió dels Estats Units. Així que la paraula crisi sortia amb la boca petita. Allò de Lehman va ser una altra cosa. Quan va fer fallida, Washington li va girar l'esquena, argüint falta d'eines de rescat. I des d'aleshores, el món financer no ha tornat a ser el mateix.

La reacció. Després sí, després es va entrar en una altra dimensió. La recessió

es va estendre en pocs mesos. Van aferrar els buits regulatoris en matèria financera, van esclatar les bombolles immobiliàries i energètiques i va cobrar forma la crisi creditícia, hipotecària i borsària. Espantats, els qui tenien més capital van córrer a recollir-lo i guardar-lo sota el coixí. Van desaparèixer els diners. Mentre les borses es desplomaven, Washington va haver d'arremangar-se. David Flokerts-Landau, economista en cap de Deutsche Bank,

El terme 'incertesa' domina l'escena mundial: ve avalat pels dubtes de la Fed i el malestar xinès

metaforitza el concepte: a ningú no ens ve de gust anar al dentista, però tots sabem que endarrerir el moment serà pitjor. Obama va crear la llei Dodd-Frank, de protecció al consumidor: va llançar-se a sobre de les firmes financeres de credibilitat discutible, va dissenyar proves de resistència per a la banca, va

El deute global ha crescut en un 17% del PIB des del 2008, diu un informe de McKinsey

situar les taxes d'interès a tipus zero i va multar les agències qualificadores, incapaces d'avançar-se a la recessió.

Les conseqüències. El Japó es va contreure de manera immediata, i l'eurozona va arribar tard a l'envit. El Banc Central Europeu (BCE) va trigar cinc anys a aconseguir l'acord dels seus 19 membres. El discurs de l'austeritat es va con-

vertir en un llast. Mentre els inversors fugien a la desbandada, s'esfumaven centenars de milers de llocs de treball i es trencaven Irlanda, Portugal, Grècia i la banca espanyola, tan descontrolada com desacreditada. Des dels bancs centrals van arribar mesures expansives: les QE de la Fed (ja retirades), el pla Abenomics al Japó, la compra de títols per part del BCE (es va aprovar el març passat)... El sistema econòmic semblava haver-se estabilitzat l'abril passat. I llavors la Xina es va mostrar feble.

El present. Avui, el terme vigent és *incertesa*. Mentre els polítics insisteixen que la crisi ja és història, els experts aixequen el dit: asseguren que la realitat és una altra. "La caiguda de Lehman va ser una oportunitat per lluitar amb l'excés, les estructures laxes i la falta d'enfocament en la productivitat -diu Steen Jakobsen, economista en cap de Saxo Bank-. Tot i això, s'ha convertit en un catalitzador perquè els polítics no hagin pres cap altra actitud que no sigui la d'"allargar i dissimular". Allargant, mitjançant la compra de més temps, i fingint, en afirmar ser creïbles en les seves no-solucions". Un informe de McKinsey & Co recorda que el deute global ha crescut en un 17% del PIB en aquests últims set anys i set dies. Harvey Kalman, conseller delegat d'Equity Trustees, admet que hi ha molts més controls sobre el sistema financer. "Tot i això, em pregunto si és suficient. Crec que les reformes han quedat curtes", diu. A tots dos els avalen els fets. La Reserva Federal es resisteix a apujar els tipus d'interès, desconcertada per les pessimes notícies que arriben des de la Xina (Pequín i Xangai cavalquen cap a un canvi d'enfocament: s'han bolcat cap al consum intern) i l'efecte contagi sobre les economies emergents. Les borses fa un mes i mig que estan desenaixades. El preu del petroli i l'or es troba sota mínims. En l'horitzó es perfilen clarobscurs. De la crisi, se n'ha après a mitges. ●

TRIBUNA

Daniel Faura Llimós

Pres. Col·legi de Censors Jurats de Comptes

Auditories electorales

Com cada cop que s'acosten unes eleccions en què es preveu -o es desitja- un canvi de color polític, diversos partits han anunciat -una vegada més- "auditories". Ho va fer el PSOE el 1982, en anunciar Alfonso Guerra "auditorias de infarto". A Catalunya va passar el 2003 amb el primer tripartit PSC-ICV-ERC, i es va reproduir l'anunci quan CiU va guanyar les eleccions el 2010, i en aquest cas en relació amb la gestió dels governs dels dos tripartits.

Ara ho tornem a viure, anunciat per altres formacions polítiques: uns ho justifiquen "per netejar tota la porqueria de 30 anys"; d'altres diuen que faran auditories "reals", i uns tercers ens prometen auditories "ciutadanes".

L'auditoria o, en un sentit més ampli, el control de la gestió pública i de la privada constitueix una de les actuacions essencials en el procés de transparència i de rendiment de comptes. I ambdós són els pilars que han de fonamentar la gestió dels governs democràtics per informar i explicar les seves accions, assumint la seva responsabilitat, mostrant el seu funcionament i sotmetent-se periòdicament a l'avaluació dels ciutadans.

A Catalunya, el control s'ha anat exercint en un doble abast i dimensió: de forma interna i permanent, a través de la Intervenció de la Generalitat, en aplicació del que preveu la llei de Finances Públiques de Catalunya; i de forma externa, per part de la Sindicatura de Comptes. Paradoxalment, aquesta fiscalització té un abast més ampli a l'establert per a les auditories de comptes del sector privat, en contemplar que es fiscalitzi també el compliment de la "legalitat, l'eficàcia, l'eficiència i economia" de les activitats realitzades pels diversos centres de gestió dels diferents serveis de la Generalitat.

Els nostres representants democràtics disposen, per tant, dels mecanismes de control

La insuficiència de mitjans podria ser plenament mitigada amb la contractació d'auditors externs

aprovats per ells mateixos, així com dels recursos per desenvolupar-los i exercir-los. Pot ser que alguns creguin que resulten insuficients, a la llum del ritme dels informes públics: l'última fiscalització publicada correspon al Compte General de la Generalitat de Catalunya del 2012. Una insuficiència que podria ser plenament mitigada amb la contractació d'auditors externs per part d'aquests òrgans de control intern i extern, una col·laboració ja prevista per la normativa, i amb l'experiència ja acumulada tant pel que fa a l'auditoria d'empreses i organismes públics com en la fiscalització de fons europeus.

Per respecte a la professionalitat, independència i formació dels qui de forma interna i externa estan realitzant aquesta pràctica, pensem que no es pot recórrer a les "auditories" com una arma electoralista, presentant-la com un fenomen aïllat, circumstancial, instrumental -i, menys encara, bel·ligerant!-, ignorant així la seva missió fonamental de caràcter periòdic, regular i -no ho oblidem- legal. Als qui legítimament volen representar els ciutadans creiem que els són exigibles el rigor i respecte que la seva noble funció comporta.